

Platta på mark

Bra grundläggningssätt – om man gör rätt.

Foto: Per Westergård

Platta på mark är bra – om man gör rätt

Bygger ni ofta hus med platta på mark? Diskutera vilka erfarenheter ni har av det grundläggningssättet. Bra? Dåliga? Vad krävs?

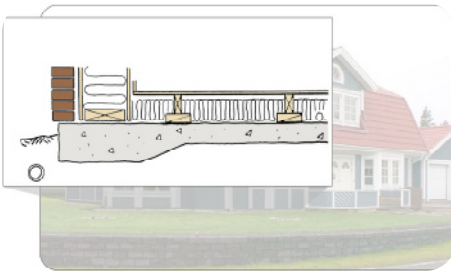

Foto: Per Westergård Teckning: SP

Riskkonstruktion 1– isolering mellan reglar

När man började grundlägga med platta på mark på 1960-talet var denna konstruktion vanlig. Man gjöt betong på dränerande och kapillärbrytande grus.

Ovanpå betongen isolerade man mellan reglar. På så sätt fick man ett golv som upplevdes som behagligt.

Vad man inte tänkte på var att det aldrig blir riktigt torrt under isoleringen och att det finns stor risk för mögel på kilar eller ingjutna reglar.

Denna konstruktion drabbas ofta av mögellukt.

Om detta händer kan man ibland bli kvitt lukten genom att suga ut luft ur golvet med en fläkt och sedan ventilerar bort lukten. I andra fall måste man byta ut hela golvkonstruktionen.

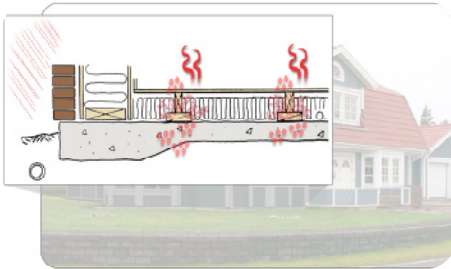
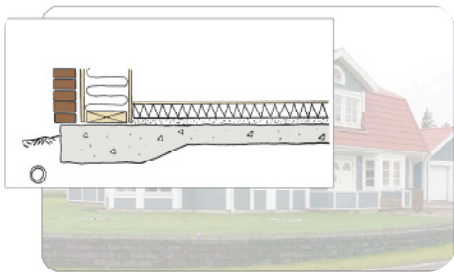

Foto: Per Westergård Teckning: SP

Foto: Per Westergård Teckning: SP

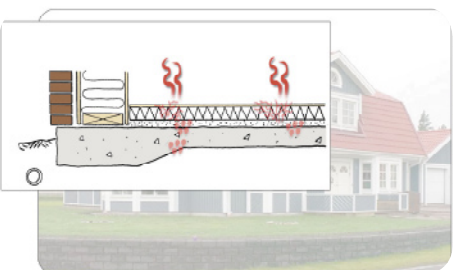

Riskkonstruktion 2 – flytande golv

När man uppmärksammade riskerna med mögel i regelverket på betongplattan började man göra "flytande" golv, det vill säga golv som låg på sand utan genomgående regler.

Tyvärre visade det sig att inte heller denna konstruktion är särskilt säker. Även här kan det bildas mögel och elak lukt.

Foto: Per Westergård Teckning: SP

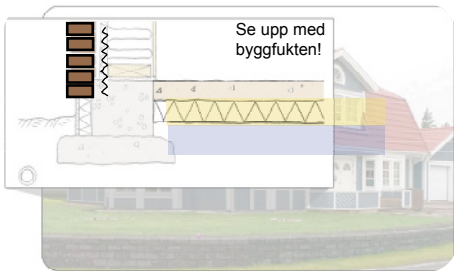

Detta brukar ske efter relativt lång tid, 10 – 15 år. Om det luktar från ett flytande golv finns det inga enkla åtgärder. Hela golvet måste bytas ut och huset saneras för att bli av med lukten.

Bättre konstruktion– isolering under plattan

En bättre konstruktion för platta på mark är denna. Man isolerar direkt på dränerande och kapillär-brytande grus. Ovanpå isoleringen gjuter man betongplattan.

Foto: Per Westergård Teckning: SP

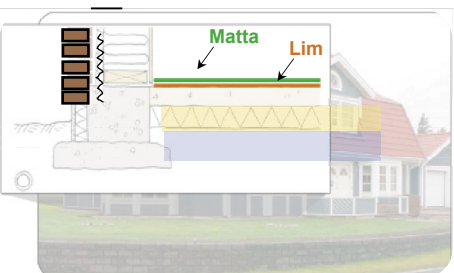

Denna konstruktion har sällan skador, förutsatt att man har torkat ut byggfukten.

Matta på fuktig betong kan ge hälsoproblem

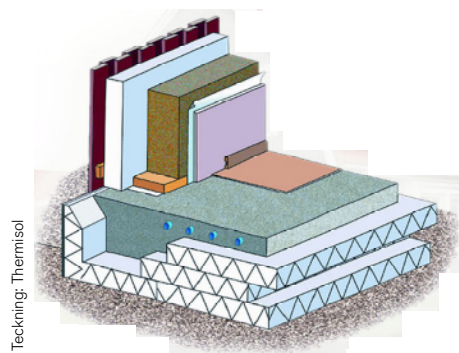
Innan man limmar en matta mot betongen ska den ha torkat tillräckligt. Hur mycket beror på mattans egenskaper. Ett bra riktvärde är 85 procents relativ fuktighet i betongen.

Foto: Per Westergård Teckning: SP

Det finns utbildade personer som vet hur man ska mäta för att kontrollera att betongen torkat till rätt värde.

Läggs mattan på alltför fuktigt underlag kan limmet komma att brytas ner (förtvålas) och en skarp, irriterande lukt avges då från golvet. Människor som vistas i huset kan känna sveda i ögonen och få huvudvärk.

Bra konstruktion – här med golvvärme

Att tänka på vid olika golvbeläggningar

Olika golvbeläggningar tål fukt olika mycket.

- PVC-mattor bör inte utsättas för högre fuktighet än 85 procent relativ fuktighet (RF). Vid detta värde kan limmet förtvålas och mattan kan avge mjukgörare och bli spröd.
- Linoleummattor bör heller inte läggas på fuktigare underlag än 85 procent RF. Även i detta fall kan det bli fråga om att limmet bryts ner. Dessutom kan det bildas mögel på mattans undersida vilket kan leda till elak lukt.
- Trägolv får inte ligga på för fuktigt underlag med hänsyn till risken för fuktrörelser och framtida sprickbildning. Därför ska trägolv ligga på plastfolie. Reglerna i HusAMA säger att man får lägga sådant golv om underlaget är torrare än 95 procent RF. Om golvet är så fuktigt är det helt nödvändigt att betongytan är ordentligt rengjord för att inte mikroorganismer ska växa till och orsaka elak lukt.
- Textilmattor läggs inte numera. De var emellertid lämpliga ur fuktsynvinkel eftersom de tillät fukten i golvet att torka.
- Klinkergolv tål fukt.

Platta på mark är bra – om man gör rätt!

Att tänka på:

- Underliggande isolering även under bärande delar är en förutsättning för att golvet ska bli torrt. Det tar dock lång tid att torka ut de tjocka delarna av betongplattan. Det finns beräkningsprogram som ger en god uppfattning om hur lång tid detta tar.
- Golvvärmen kan användas för att torka ut betongplattan innan golvbeläggningen läggs på.
- Om man har golvvärme bör man inte ha en värmeisolerande golvbeläggning. Klinkergolv ger bäst värmeekonomi. PVC och linoleum är lite sämre och trägolv är sämst eftersom de är mest värmeisolerande av dem alla. Man bör också vara medveten om risken för sprickbildning i trägolv ovanpå golvvärme eftersom den höga temperaturen vintertid gör att träet torkar extra mycket.
- Som brukare bör man undvika att lägga värmeisolerande mattor på ett golvvärmegolv.